

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO. MJESEČNO
K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, ponedjeljak 13. rujna 1915.

BR. 180. (410.)

Na talijanskoj fronti borba biva sve življa. - Napadaji Talijanaca, kao uvijek, odbiveni uz velike gubitke po Talijane. - Novi uspjesi u Litvi, Voliniji i Kuronskoj. - Uporni protunapadaji nadmoćnijih Rusa u istočnoj Galiciji. - Napadaj na London.

Rusko ratište.

BEČ, 11. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Naši napadaji u Voliniji napreduju dalje. Derazno na Goryny nalazi se u našem posjedu.

Kod Tarnopola pokušali su Rusi da jakim jurišem provala u položaje saveznika. Neprijatelj je bio odbijen uz teške gubitke.

Dalje južno mi smo, pred nadmoćnim neprijateljskim silama, povukli našu Seretsku frontu natrag na visove istočno od Strype. Sjeveroistočno i istočno od Buczacza prošao je dan mirno.

Na visovima zapadno od donjeg Seretha žestoka borba.

Istočno od ušća Seretha i na Besarabijskoj granici položaj je nepromijenjen.

Na ratištu u Litvi naše čete osvojile su žilavo branjeno mjesto Alba zapadno od Kosova.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFER.

BERLIN, 11. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

U okršajima jugoistočno od Friedrichstadta i istočno od Vilhomierza daljnjih 1050 zarobljeno, 4 puščana stroja zaplijenjena.

Na fronti između Jezlory i Zelwe Rusi se još uporno opiru. Skidel i sjeverozapadno od njega nalazeći se Niekrausze konačno su osvojili tek nakon tamo-amo talasajućih se borba. I Lavna je osvojena.

Napadaj protiv neprijateljskih položaja na Zelvianki napreduje. Prelaz preko Zelvianke na pojedinim mjestima je izvjestan. Zarobljeno je 2.700, i dva puščana stroja pala su nam u šake.

Položaj u vojnoj grupi Mackensenoj uopće je nepromijenjen.

Na jugoistočnom ratištu njemačke čete armade generala Bothmera odbile su žestoke protunapadaje uz jake gubitke po neprijatelja. Preko 300 zarobljeno.

Vrhovna vojna uprava.

BEČ, 12. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Naše u Voliniji boreće se bojne sile prešle su jučer Goryn kod Derazna i Ikvu kod Dubna.

Ruski protunapadaji kod Tarnopola dobivaju na žestini. Sjeverozapadno od grada neprijatelj je pošao za rukom da provali u

naše strijeljačke jarko i da dobiju mjesto Dolzanka, ali njemački i honvedski bataljuni, koji su dohrlili iz susjednih odsječaka, zahvatili protivnika s oba boka, preosvojivši spomenuto mjesto i bacili Ruse natrag na njihove položaje na mostobranu. Protivnički su gubitci veliki.

I neprijateljski nastupi jugozapadno od Tarnopola bili su odbiveni.

Na našim frontama na istočnoj obali Strype, na donjem Serethu i na Besarabijskoj granici prošao je dan mirno.

Austro-ugarske čete u Litvi iztrgnule su neprijatelju kod Kosova ležeće jako ušaćeno mjesto Szkuraty.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFER.

BERLIN, 12. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Vojna grupa Hindenburga.

Na fronti između Dine i Merca (na Njemenu) borbe na pojedinim mjestima poprimaju veći opseg. Ponovno je 1.800 zarobljeno, 5 puščanih strojeva zaplijenjeno.

Između Jezlory i Njemena uporne borbe trajale su čitav dan. Tek jutros rano neprijatelj je napustio daljni odpor. Za njim je potjera.

Na Zelvianki neprijateljske linije na više mjesta bile su probivene. Protivnik je izgubio 17 častnika, 1946 momaka i 7 puščanih strojeva.

Ruska garda jučer je sjeverozapadno od Vilne bila napadnuta i bačena.

Vojna grupa bavarskog princa.

Vojna grupa bavarskog princa Leopolda tijesno je djelovala skupa sa desnim krilom vojne grupe Hindenburgove protiv neprijateljskim položajima istočno od Zelve.

I kod Koszele je Zelvianka pregažena.

S obe strane ceste Bereza Kartuska-Kosov-Slomim neprijatelj je bio bačen; 2759 zarobljeno, 11 puščanih strojeva zaplijenjeno.

Vojna grupa Mackensena.

Vojna grupa Mackensena nalazi se u napadaju s obe strane željeznice koja vodi u Pinsk. Nekoji predpoložaji bili su noćas navalom zauzeti.

Jugoistočno ratište.

Na jugoistočnom ratištu bili su daljni napadaji Rusa odbiveni uz teške gubitke po neprijatelja.

Vrhovna vojna uprava.

Talijansko ratište.

BEČ, 11. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Nakon dulje vremena neprijateljska artiljerija jučer je ponovno razvila živahnu djelatnost na čitavoj primorskoj fronti.

Protiv jugozapadnom odsjeku visoravni Doberdob noćas je neprijateljska infanterija prešla na napadaj u fronti Vermegliano-Kozic gora. Iznadnom vatrom bacala mina dočekani, pobje-goše Talijani natrag u svoja skrovišta.

Na koruškom i tirolskom pograničnom području ništa važnoga nije se dogodilo.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFER.

BEČ, 12. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Jučer je na primorskoj fronti, naročito u sjevernom odsjeku, došlo do niza većih borba, koje sve svršile se podpunim neuspjehom Talijana.

U uvali Fliča ponovno poduzeti napadaj neprijateljske infanterije uopće nije gonio napred.

Prama Jablanici prisilile naše čete protivnika na uzmicanje slično bijegu. Isto tako napadajni pokušaji talijanskih odjela, koji se ugnijezdiše južno od Javorceka, bili su odbiveni.

U području Voršića borba je bjesnila čitav dan, to zešća, jer je ovdje St. Poeltensko domobranstvo prokušano hrabrošću odbilo neprijateljski napadaj. Svi položaji opet su ostali čvrsto u našim rukama. Predpolje je puno talijanskih lješina.

Kako se je sada ustanovilo, u žesćom topovskom vatrom dne 9. o. m. uprilićenom napadaju sa strane protivnika bilo je sedam divizija infanterije, jedna grupa Alpinaca dva bataljuna bersaljera. Talijanska infanterijska regimenta broj 25 pri tome je sama izgubila tisuću ljudi.

U odsjedku Doberdob više neprijateljskih nastajta na izbočeni dio visoravni bio je, kao uvijek, odbiven.

Na tirolskoj fronti Talijani su jučer poslali podne i danas napadali u prostoru zapadno od Monte Piano u grupama, u jakosti do jednog bataljuna, naše položaje u dolini Popena i u području Cristallo, a uzaludno.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFER.

Francusko-englesko ratište.

BERLIN, 11. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Na Hartmannswellerkopfu dne 9. ov. mj. osvojeni šančevi bili su protiv dvama francuskim napadajima uzdržani.

Vrhovna vojna uprava.

BERLIN, 12. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Na velikom dijelu fronte živahna djelatnost artiljerije.

Neprijateljski avijatičari jučer rano bacali su bombe na Ostende. Štete nije bilo, od osoba nitko nije bio ranjen.

Noću su dokovi Londona i okolice obasuti bombama vidljivim uspjehom.

Vrhovna vojna uprava.

Položaj na talijanskom ratištu.

Kako „Pester Lloyd“ javlja, u sjedištu vojske na fronti na Soči primio je general Borojević ratne dopisnike, te im izjavio:

„Mogu samo toliko reći, da je naš položaj ovdje dolje izvrstan. Tako je povoljan, da se bolji ni zamisliti ne može.“

Položaj u Rusiji.

„Dagbladet“ javlja iz Petrograda: Nijemci su dopri gradu Rigi na do-gled. Ondje se danomice očekuje paljba s njemačke strane.

Time, što je potresena ruska pozicija na Dvini, izazvano je u Petrogradu očajno raspoloženje. Šire se najsmetjenije glasine. Tako se je uporno držala vijest, da je vojska generala Russkoga kod Rige poražena i uništena, da je Riga zaposjednuta i da Nijemci već nesmetano prodiru prema Petrogradu. Pred novinskim zgradama nakupila se masa svjetine. Pritvoreno je mnogo ljudi, osobito radi telefonski širenih glasina. Kasno u večer izašla su posebna izdanja s ovim dementijem: Sa neprijateljske strane šire se glasine, koje su se na žalost u početku vjerovala. S autoritativne smo strane ovlaštena saopćiti, da je naša obrambena pozicija ovaj čas neoslabljena. Bez sumnje nijedan prijatelj domovine ne obesjecuje o-pasnosti, koje se imaju očekivati skorih dana, ali je grijeh protiv domovi-ne, prije vremena izazivati stravu.

„Neue Freie Presse“ imade oštar uvodnik protiv rumunjske politike, koja nije znala cijeniti mudrih savjeta svo-ga prvog kralja Karola i koja je svojim oklijevanjem prestala biti odlučnim faktorom na Balkanu. Bratianu se prikazuje u ulozi Hamleta, a centralne su vlasti pobijedile Rusiju i bez pomoći Rumunjske, koja je već davno morala da uvidi, na kojoj je strani njeno mjesto, pa si svojim sudjelovan-jem na strani Njemačke i Austrije priskrbiti pravo sudučivanja u ovim sudbonosnim časovima.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Sofije: Bugarska će dne 19. rujna svećano preuzeti od otomanskih oblasti krajeve, koje joj odstupa Turska. Za ovaj je svećani čin odabran dan 19. rujna, budući da je to godišnjica ujedinjenja sjeverne i južne Bugarske.

U buduću će biti bugarska granica rijeka Tundža sve do drinopoljskog predgraja Kara Agača; dalje na jugu tvori granicu rijeka Marica, odnosno istočno otale područje od 2-3 kilometara, koje se prostire do Enosa. Turska prepušta Bugarskoj ukupno 2300 četvornih kilometara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Sofije: Bugarska će dne 19. rujna svećano preuzeti od otomanskih oblasti krajeve, koje joj odstupa Turska. Za ovaj je svećani čin odabran dan 19. rujna, budući da je to godišnjica ujedinjenja sjeverne i južne Bugarske.

U buduću će biti bugarska granica rijeka Tundža sve do drinopoljskog predgraja Kara Agača; dalje na jugu tvori granicu rijeka Marica, odnosno istočno otale područje od 2-3 kilometara, koje se prostire do Enosa. Turska prepušta Bugarskoj ukupno 2300 četvornih kilometara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Sofije: Bugarska će dne 19. rujna svećano preuzeti od otomanskih oblasti krajeve, koje joj odstupa Turska. Za ovaj je svećani čin odabran dan 19. rujna, budući da je to godišnjica ujedinjenja sjeverne i južne Bugarske.

U buduću će biti bugarska granica rijeka Tundža sve do drinopoljskog predgraja Kara Agača; dalje na jugu tvori granicu rijeka Marica, odnosno istočno otale područje od 2-3 kilometara, koje se prostire do Enosa. Turska prepušta Bugarskoj ukupno 2300 četvornih kilometara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Sofije: Bugarska će dne 19. rujna svećano preuzeti od otomanskih oblasti krajeve, koje joj odstupa Turska. Za ovaj je svećani čin odabran dan 19. rujna, budući da je to godišnjica ujedinjenja sjeverne i južne Bugarske.

U buduću će biti bugarska granica rijeka Tundža sve do drinopoljskog predgraja Kara Agača; dalje na jugu tvori granicu rijeka Marica, odnosno istočno otale područje od 2-3 kilometara, koje se prostire do Enosa. Turska prepušta Bugarskoj ukupno 2300 četvornih kilometara.

Ratobornost Bugarske.

Glasilo bugarske vlade „Narodni prava“ objelodanjuje izjavu o položaju. Ova izjava pobuđuje najveće čuđenje u svim političkim krugovima, pa se o njoj živahno raspravlja. U izjavi se veli:

„Kada se izjalove sva sredstva za polučenje mirnog sporazumka, onda je država, koja hoće da postigne svoje narodno samoopredjeljenje prisiljena, da se posluži oružanom silom. Za bugarsku javnost je sve ja-snije, da naši nekadašnji saveznici pod nikiju cijenu na svijetu ne će da prestanu, da pod jarmom drže nesretnu Makedonju, dokle bugarska snaga ne rekne svoju riječ, Bugarskoj vladi, koja je iscrpila sva sredstva — pa dapače i sredstvo izravnom uplitanja vlasti četverosveze, — ne bi li se postigao sporazumak među balkanskim državama, preostaje još samo to, da potraži pouzdana i snažna sredstva, kako bi ostvarila narodne bugarske ideale, za koje su žrtvovane hiljade života.“

Bugarska za Rusiju izgubljena.

„Novoje Vremja“ u ogorčenom članku okrivljuje Bugarsku s izdaje prema Slavenstvu, te piše, da sad već nema nade, da bi Bugarska stupila među saveznike. Bugarska očito pristaje uz centralne vlasti, te će im u najgorem slučaju pogotoviti dobrohotnom neutralnošću.

Nova granica Bugarske.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Sofije: Bugarska će dne 19. rujna svećano preuzeti od otomanskih oblasti krajeve, koje joj odstupa Turska. Za ovaj je svećani čin odabran dan 19. rujna, budući da je to godišnjica ujedinjenja sjeverne i južne Bugarske.

U buduću će biti bugarska granica rijeka Tundža sve do drinopoljskog predgraja Kara Agača; dalje na jugu tvori granicu rijeka Marica, odnosno istočno otale područje od 2-3 kilometara, koje se prostire do Enosa. Turska prepušta Bugarskoj ukupno 2300 četvornih kilometara.

Grčka protiv Italije u Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

„Idea Nazionale“ javlja iz Atena: Dne 31. augusta predložio je grčki ministar predsjednik komori zakonsku osnovu o ukidanju grčkih konzulata u Argirokastru, Elbasanu i Santi Quaranta, jer da od dulje vremena ti konzulati ne funkcioniraju te jer su nepotrebni. Ovaj list upozoruje Talijana na to, da time Grčka službeno priznaje stečeni narodni značaj onih mjesta, o kojima se ne može držati, da više pripadaju Albaniji.

Obrana Carigrada.

„Neues Wiener Journal“ javlja: Turcima s njemačkim časnicima čine sve pripreme, kako bi u slučaju nužde zatvorom rijeke, što utječu u Crno more, poplavili područje oko Catalde, te tako onemogućili svaku dopremu topova pred svoje jake utvrde, što imadu da brane Carigrad.

Ženske vlakovodje u Berlinu.

U normalno doba, prije nego je buknuo rat, bilo je u Berlinu na velikoj uličnoj željeznici oko 4900 vlakovodja (Schaffner). Od tih je mnogi otišao u vojsku, te ih sada zamjenjuju ženske i sada je već zaposleno na toj željeznici 2700 ženskih.

PODMORNICA

Piše: O. S. BOLIC.

III.

c) Sprave za upravljanje.

Dočim se obično parobrod na svom putu otklanja samo na desno ili lijevo, podmornica se otklanja horizontalnim kretanjem podmornice, rabi kao kod ostalih parobroda okomito kormilo. Da se ustavlja pak vertikalnim kretanjem podmornice, rabe se horizontalna kormila, na isti način kao kod zrakoplova i aeroplana. Podmornica je rasvijetljena električnim svjetlom, nema nikakvih otvora ni prozorcica a stojeć u njezinoj nutrašnjosti, nemožeš podništo razlikovati dali ploviš pod morem ili na njegovoj površini. Sad dolaze na red

d) Sprave za vidjenje, tog glavnog dijela moderne podmornice. Pošto o ovoj spravi zavisí sva ofenzivna djelatnost jedne podmornice, nastojat ću po mogućnosti što točnije, da ovaj aparat mojim čitateljima opišem.

Prije svega na pitanje, u čemu braf značenost i snaga podmorske lagje, kratak je odgovor. Značenost i snaga podmorske lagje leži u njezinoj nevidivosti. Dočim je ona neprijateljskom oku više ili manje sakrivena, sama mora sve na površini vidjeti, ako želi da riješi nametnutu joj zadaću ofenzive. Optički aparat, kojim podmorska lagja, premda putujući ispod morske površine, na površini sve vidi, zove se u potonje doba toli spominjani „Periskop“. U raznim tehničkim dijelima naći ćete gdje se ovaj aparat nazivlje i „Kleptoskop“ (sabitajući zrake), „Omniskop“ (svevid); vojnička gaa pak tehnika nazivlje „Periskop“, koje se ime općenito sada i upotrebljava. Sama riječ „Periskop“ grčka je, a sastavljena je od riječi „peri“ okolo, „skopeo“ gledam, gledam okolo. Vanjski dio „Periskopa“ sačinjava jedna ocljena cijev, koja mjeri u promjeru jedno 20 cm. Ta je ocljena cijev dosta jakih stijena, da može odoljeti ne samo velikom tlaku vode već i neprijateljskom strijelju iz topova manjeg kalibra. Da može pak izbjegnuti i vještom oku neprijateljskog posmatrača, prevučena je plavo ili tamno zelenom bojom, kojom oponaša boju iste morske površine. Ova se cijev Periskopa nastavlja na t, zv. „Cameru obscuru“ (tamnu sobicu), koja je uzdignuta na sredini palube podmorske lagje.

U sredini naime svake podmorske lagje nalazi se malen čunju sličan toranj, koji nas sjeća na vrlo dobro poznatu fotografsku tamnu sobicu. Na ovaj dva metra visok toranj postavljena je isto tako visoka gori opisana cijev Periskopa. U malenom izgleda tako, kad bi htio, običnim fotogr. fiskim aparatom, fotografirati nebeski svod. U tom slučaju, objektivi bi bio cijev Periskopa, a fotografska kamera toranj na kom se uzdiže Periskop. Toranj dakle sa postavljenim mu Periskom ukupno se uspinje iznad palube nešto preko 4 metra; neke dosižu visinu od 5-6 i više metara, prama tajni konstrukcije podmorskih lagja pojedinih država. Nutarnji dio Periskopa, sastoji se u više ili manje kompliciranom sistemu uzajamno postavljenih zrcala, prizma i leća. Da vidimo vidimo sad kako djeluje Periskop. Podmorske lagje posve zaronjena, nalazi se jedno 4 metra ispod morske površine. Kroz vodenu masu ona ništa nevidi, doli nekoliko metara samo, i to ako je mirno more. Slična je brodu koji putuje na površini u potpunoj magli. Tko će u ovom slučaju pritići u pomoć našoj lagji? Periskop.

Dok se lagja duboko nalazi zaronjena, još jedan maleni, gornji dio Periskopa protrivlje iznad morske površine. Zapovjednik

se nalazi u prije opisanoj tamnoj sobici. Gornja leća sa zrcalom Periskopa sabira sve zrake svih predmeta koje se na morskoj površini nalaze, te ih sastavlja u jednu potpunu sliku vanjskog svijeta, koju projektira na jednu metalnu ploču ili stol koji leži pred zapovjednikom. Na ovaj način zapovjedniku nije ništa sakriveno; on vidi točno cijeli horizont, kao da bi na površini plovio, vidi sve neprijateljske lagje koje bi se na moru nalazile i zna im odrediti, pomoću posebnih sprava, približnu udaljenost od svoje; daje shodne upute i zapovjedi svojim mornarima, da na dani znak uprave razarači torpeda na neprijateljsku lagju. (Svršit će se).

Br. 81.

OGLAS.

Obznánjuju se roditelji i skrbnici djece obvezane na pohađanje škole, da će školska godina 1915-16 započeti na 16 rujna t. g.

Pučku školu dužna su pohađati sva ona muška i ženska djeca, koja još nisu navršila četrnaestu godinu svoga života, kao i ona, koja još nisu pohađala školu, a rodili su se od 15 rujna 1908 do 30 rujna 1909.

Gradjansku žensku školu obvezana su pohađati sva djeca ženska, koja imaju uvjete potrebite za primanje u rečenu školu. Prema tomu u prvi razred gradjanske škole upisuju se ona djeca, koja mogu školskom svjedodžbom dokazati da su s dostatnim uspjehom navršili peti godišnji tečaj bilo javne ili privatne pučke škole s pravom javnosti.

Školsko će upisivanje slijediti u dane 13, 14 i 15 rujna od 9 do 12 sati prije podne kod škola u Gradu, Varošu, Doci, Crnici, dotično kod ženske gradjanske škole. Najstrožije će se postupati protiv onih roditelja i skrbnika, koji ne budu djecu prikazali u školu u propisano doba.

Od mjesnog školskog Vijeća

Šibenik, 9. rujna 1915.

Predsjednik

Dr. V. ILJADICA.

Grad i okolica.

Novo brašno. Blagajni stigao je od Saveza u Splitu jedan vagon brašna za kuhanje. Prodavat će se po 78 para. Kruh od ovog brašna prodavat će pekari po 76 para.

Sutra dolazi iz Rijeke 20 vagona novog brašna, koje će se prodavati: brašno za pečivo 90 para, brašno za kuhanje (tjestenine) 78 para i brašno za kruh 62 para. Legitimacije ostaju i nadalje u krcoposti.

Za duhan i cigarete vojnicima skupio je gosp. Marijan Selestrin, upravitelj lučkog ureda, K 53-40 među pomorcima.

Šibenska glazba koncertirala je jučer u podne u općinskom perivoju pod vrstnom upravom gosp. Žepine.

Izgubljen je zlatni dugi ženski lanac sa križićem. Poštení nalaznik moli se da ga uz primjerenu nagradu preda u upravu lista.

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morali ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
15-16% Kalciumcianamidom
16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnjojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specialna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnjojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpachaovac, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :- Šibenik.
(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 50).

NAJNOVIJE VIJESTI

Prišpjele u 3 sata po podne.

Pred Dardanelima.

CARIGRAD, 13. rujna (KB). Glavni kvartir saopćuje:

Na nijednoj fronti ništa važno nije se dogodilo.

Potopljen parobrod.

LONDON, 13. rujna (KB). Kako Lloydova vijest glasi, parobrod „Aahmore“ bio je potopljen. Četiri osobe posade izgubljene, ostali spašeni.

Glasovir ili piano

tražim u najam eventualno kupujem. Ponude u upravu lista.

ŠTALA ZA KONJE

Ilijepo uređena, kraj obćinskog perivoja iznajmljuje se odmah. Potanje obavijesti daje uprava lista.

Cijenjenim mojim mušterijama

javljam da su mi prišpjele
ŠEČER I KAVA
CIJENE UMJERENE.
PIO TERZANOVIĆ.

Tražim

poslovodju i jednog radnika za postolarski obrt. Nastupiti mogu odmah. Upitati se u upravu lista. 6-6

P. T.

Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davna osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamčenje
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrsne klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobitom preciznošću izradjuje žrtvenike, balaustre, kristionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je obskrbljeno sa mramornim materijalom, takođerj mramornim pločama za pokućstvo. Buduć je ista providjena izvrsnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naučitelja.

Na zahtjev šalje nacрте, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

Najuspješnije oglašuje se u „Hrvatskoj Misli“.

RNJI GOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADAJUĆE RADNJE. CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao

Zastupstvo: Osjeđuravajućeg Društva „Herceg Bosna“

Zastupstvo i skladište za Šibenik i okolice slijedeći ugl. tvrdka:

Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč, Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd. itd.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji utakmice, brza izradba.

Razašilje 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 6.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRINICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8,000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatica — Šibenik — Split — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plati su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE U TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjižice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje elekata protiv gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Prodajmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srećke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjereseje.

Previnci (Safes) za čuvanje vrijednota u željeznoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se precincama može držati svakovrsne vrijednosti.